

**MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO**

Vaali

Timo Reko
timo.reko@msl.fi

Vaalit – Kollegiaalinen menettely

Valittaessa henkilöitä johonkin tehtävään tai toimeen käytetään pääsääntöisesti kollegiaalista menettelyä eli kaikki ehdokkaat ovat yhtä aikaa mukana vaalissa. Valituiksi tulevat eniten ääniä saaneet äänimäärien osoittamassa järjestyksessä eli kyseessä on suhteellinen enemmistö.

Vaalikelpoisuus

Henkilöt eivät tarvitse kannatusta eli he ovat vaalissa mukana, mikäli muuten täyttävät vaalikelpoisuusehdot (esim. ikä tai yhteisön jäsenyys).

Ehdokkaan on suostuttava ehdokkuuteen, jotta hän mukana vaalissa. Ehdokkuudesta kieltäytymisen perusteleminen kuuluu hyviin tapoihin.

Mikäli puheenjohtaja ei rajaa, että tehtävään saa äänestää vain tehtävään ehdotettuja henkilöitä, voidaan ääniä antaa myös ns. mustille hevosille eli vaalikelpoisille henkilöille, joita ei kuitenkaan keskustelussa ole tehtävään ehdotettu.

Vaalit – Vaalimenettely ja vaalitapa

Vaalit voidaan toteuttaa joko enemmistövaaleina tai suhteellisena vaalina. Suhteellista vaalia käytettäessä voidaan menetellä kolmella eri tavalla.

Vaalitapa on tavallisimmin suljettu lippuvaali. Vaalit on kohteliasta järjestää suljettuna lippuvaalina, ainakin mikäli yksikin kokousosallistuja sitä vaatii. Se on myös selkeämpi tapa, jos valittavana on useampi henkilö yhtä aikaa.

Vaalit – Enemmistövaali

Käytetyin vaalimenettely on henkilökohtainen enemmistövaali, joka tarkoittaa, että:

Lippuun kirjoitetaan enintään niin monta nimeä kuin on valittavia.

Jokainen nimi saa yhden äänen.

Valituiksi tulevat eniten ääniä saaneet henkilöt äänimäärien osoittamassa järjestyksessä.

Mikäli lipussa on enemmän ääniä kuin valittavia, koko lippu hylätään.

Vaalit – Suhteellinen vaali

Suhteellisen henkilökohtaisen vaalin käyttö on perusteltua silloin, kun yhteisössä on erilaisia ryhmittymiä. Tällöin myös vähemmistöillä on mahdollisuus saada ehdokkaitaan läpi.

Suhteellinen vaali voidaan toteuttaa joko ehdokaslistoja käyttäen (kaksi eri tapaa) tai ilman ehdokaslistoja.

Suhteellinen ehdokaslistavaali I

Laaditaan ehdokaslistat, jotka numeroidaan.

Ääni annetaan ehdokaslistalle.

Ensimmäisenä listalla oleva nimi saa vertausluvukseen koko listan saaman äänimäärän, toisena oleva nimi puolet siitä, kolmantena oleva nimi kolmasosan jne.

Valituiksi tulevat ehdokkaat vertauslukujen mukaisessa järjestyksessä.

Suhteellinen ehdokaslistavaali II

Laaditaan ehdokaslistat.

Ääni annetaan jollekin ehdokaslistan ehdokkaalle.

Kunkin ehdokaslistan saamat äänimäärät lasketaan yhteen.

Jokaiselta listalta eniten ääniä saanut ehdokas saa vertausluvukseen koko ehdokaslistan saaman äänimäärän, toisena oleva nimi puolet siitä, kolmantena oleva nimi kolmasosan jne.

Valituiksi tulevat ehdokkaat vertauslukujen mukaisessa järjestyksessä.

Suhteellinen vaali ilman ehdokaslistoja

Lippuun kirjoitetaan enintään niin monta nimeä kuin valittavia.

Ensimmäisenä olevan nimi saa yhden äänen (1), toisena oleva nimi saa puoli ääntä (1/2), kolmantena oleva nimi yksi kolmasosa ääntä (1/3) jne.

Valituiksi tulevat eniten ääniä saaneet vertauslukujen osoittamassa järjestyksessä

Mikäli äännet vaalissa menevät tasan arpa ratkaisee.